

PROTOCOL MEDICIJNVERSTREKKING EN MEDISCHE HANDELINGEN.

Op school worden we regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet. Ook krijgt de school steeds vaker het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) [vanaf nu ouder(s)] om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van leraren gevraagd zoals het geven van sondevoeding, het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie. Het bestuur en de schoolleiding aanvaarden met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden. Personeel begeeft zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Met het oog op de gezondheid van kinderen is het van groot belang dat zij in dergelijke situaties zorgvuldig handelen. Zij moeten daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken. Personeel, bestuur en schoolleiding realiseren zich dat wanneer zij fouten maken of zich vergissen zij voor deze handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden.

1. Het kind wordt ziek op school.

Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorpijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect geprikt worden. Een collega verstrekt dan vaak –zonder toestemming of medeweten van ouders- een 'paracetamolletje' of wrijft Azaron op de plaats van een insectenbeet. In zijn algemeenheid is zo'n collega niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is eigenlijk naar huis moet. De school zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren. Ook wanneer we twijfelen bij de inschatting dat het kind met een eenvoudig middel gebaat is, is het gewenst om vooraf contact te zoeken met de ouders. We bellen liever teveel dan te weinig. Als we niet twijfelen en handelen, worden ouders wel op de hoogte gesteld. Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen personen, niet te bereiken zijn. Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. De eigen leerkracht kan dan besluiten, eventueel na overleg met een MT-lid, om zelf een eenvoudig middel te geven. Daarbij wordt ingeschat of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden. Bij twijfel: arts raadplegen. Een ogenschijnlijk eenvoudige hoofdpijn kan een uiting zijn van een veel ernstiger ziektebeeld. Het blijft ook zaak het kind voortdurend te observeren. Iedere situatie is anders zodat niet uitputtend alle signalen benoemd zijn, maar let op:

- toename van pijn
- misselijkheid
- verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)
- verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)
- verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

We realiseren ons dat we geen arts zijn en raadplegen bij twijfel, altijd een (huis)arts. Dit geldt uiteraard ook wanneer de pijn blijft of de situatie zich verergert. De zorgvuldigheid die we hierbij in acht nemen is tenminste op het niveau alsof het ons eigen kind is.

De school moet in deze situatie in bezit zijn van de eerste bijlage. Dit geldt dus voor alle leerlingen.

2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek.

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, of zelfs

zepillen bij toevallen. Ouders vragen dan aan de school of een leraar deze middelen wil verstrekken. In deze situatie is de toestemming van de ouders gegeven. Het is in dit geval van belang deze toestemming schriftelijk vast te leggen. Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. Leg daarom schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te geschieden. Leg verder de periode vast waarin de medicijnen moeten worden verstrekt, de wijze van bewaren/opbergen en de wijze van controle op de vervaldatum. Ouders geven hierdoor duidelijk aan wat zij van de school en het personeel verwachten en die weten op hun beurt weer precies wat ze moeten doen en waar ze verantwoordelijk voor zijn. Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen. Enkele praktische adviezen:

We nemen de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind.

We lezen de bijsluiter zodat we op de hoogte zijn van eventuele bijwerkingen van het medicijn.

We hebben een logboek bij de EHBO-trommel waardoor zicht op het medicijngebruik ontstaat. Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, bel dan direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis. Bel bij een ernstige situatie direct 112. We zorgen in alle gevallen dat we duidelijk alle relevante gegevens bij de hand hebben (naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van het kind, naam medicijn, welke reacties het kind vertoont of welke fout is gemaakt). De school moet in deze situatie in bezit zijn van de tweede bijlage. Dit geldt dus voor een beperkte groep leerlingen.

3. Medische handelingen.

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. In hoog uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan de school en haar personeel vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de thuiszorg of de ouders zelf op school verricht. In zeer uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders wel eens een beroep op school/leraren gedaan. Op school realiseert men zich, wanneer wordt overgegaan tot het uitvoeren van een medische handeling door een leraar, dat men daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich neemt. Dit hoeft niet onoverkomelijk te zijn, maar het is goed zich te realiseren wat hiervan de consequenties kunnen zijn. Het zal duidelijk zijn dat de ouders voor dergelijke ingrijpende handelingen vooraf hun schriftelijke toestemming moeten geven. Zonder toestemming van de ouders doet school/personeel helemaal niets. Gezien de ingrijpendheid van de handelingen verwacht school een schriftelijke toestemming van de ouders. De school moet in deze situatie in bezit zijn van bijlage 3 (twee kantjes). Dit geldt dus voor een enkeling.

Wettelijke regels.

Voor deze medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor school en leraren als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen. Bepaalde medische handelingen - de zogenaamde voorbehouden handelingen - mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Aansprakelijkheid.

Vorenstaande is ook van toepassing wanneer een personeelslid bij een leerling een medische handeling verricht. Technisch gezien vallen deze personen niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische- en paramedische beroepen. Soms wordt school betrokken bij de zorg rond een ziek kind en worden daarmee partners in de zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat aan school gevraagd wordt om een medische handeling bij een kind uit te voeren. Deze, niet alledaagse, positie van de medewerker moet hierbij serieus genomen worden. Daarom moet de betreffende persoon een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring. Zodoende wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, desbetreffende collega en school gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een medewerker in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling. Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden. Heeft een medewerker geen bekwaamheidsverklaring dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het bestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat de medewerker doet. Kan het bestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat het bestuur onzorgvuldig heeft gehandeld. Als de school geen zicht heeft op de bekwaamheid van een medewerker voor een bepaalde handeling, wordt geen medewerking verleend aan de medische handelingen. Een collega die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich zelf niet bekwaam acht, bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht, wordt afgeraden om de handeling uit te voeren. Een collega die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handelingen verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling).

Ook het bestuur kan als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden. Om zeker te zijn dat de civielrechtelijke aansprakelijkheid gedekt is, is het raadzaam om, voordat er wordt overgegaan tot medisch handelen, contact op te nemen met de verzekeraar van het bestuur/de school. Het kan zijn dat bij de beroepsaansprakelijkheid de risico's die zijn verbonden aan deze medische handelingen niet zijn meeverzekerd.

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen stel u dan direct in verbinding met de huisarts en/of specialist van het kind. Bel bij een ernstige situatie direct 112. Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand heeft (naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van het kind, welke handeling, welke calamiteit en welke verschijnselen bij het kind waarneembaar zijn).

HET KIND WORDT ZIEK OP SCHOOL/MEDISCHE INFO.
 Verklaring toestemming tot handelwijze voor als het kind ziek wordt op school.

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zullen de BHV-ers van school optreden zoals van een BHVer/EHBO-er verwacht mag worden. Bij ziekte wordt contact opgenomen met de ouders, verzorgers of met een andere, door hen aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet, zal de leraar tezamen met BHV-er/EHBO-er en MT bespreken of er bijvoorbeeld een arts geconsulteerd moet worden. Het is voor school dan ook van wezenlijk belang om te weten hoe we u kunnen bereiken en of er medische zaken zijn waarmee rekening gehouden moet worden. Vandaar dit formulier.

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

Naam van het kind	
Geboortedatum	
Naam toestemming gevende ouder	
Telefoon thuis	
Telefoon werk vader	
Telefoon werk moeder	
GSM Vader	
GSM Moeder	
Naam huisarts	
Telefoon huisarts	
Te waarschuwen persoon, indien ouder(s)/verzorger(s) niet te bereiken zijn	
Naam	
Relatie tot kind (oma, tante e.d)	
Telefoon	

Mijn kind gebruikt:
 MEDICIJNEN: naam: _____

Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken:
 ONTSMETTINGSMIDDELEN: naam: _____

SMEERSELTJES tegen bijvoorbeeld insectenbeten: naam: _____

PLEISTERS: naam: _____ OVERIG: naam: _____

Ruimte voor zaken die hierboven niet genoemd zijn:

Datum	Handtekening

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de directie van de school? Het is zeer belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.

Toestemmingsverklaring tot het verstrekken van medicijnen op verzoek
--

Ondergetekende geeft toestemming dat het kind onder schooltijd zelf medicatie inneemt:

Naam van het kind	
Naam toestemming gevende ouder	
De medicatie is nodig voor	
Naam medicijnen	

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

Naam van het kind	
Geboortedatum	
Naam toestemming gevende ouder	
Telefoon thuis	
Telefoon werk vader	
Telefoon werk moeder	
GSM Vader	
GSM Moeder	
Naam huisarts	
Telefoon huisarts	
Naam specialist	
Telefoon specialist	
De medicatie is nodig voor	
Naam medicijnen	
Toediening op onderstaande tijden	
___ uur	___ uur
___ uur	___ uur
Medicijnen toedienen in de volgende situaties	
Dosering	
Wijze van toediening	
Wijze van bewaren	
Controle vervaldatum door (naam)	
Controle vervaldatum op (datum)	

MEDICIJNINSTRUCTIE: Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op (datum)

Medicijninstructie gegeven op	
Door (naam)	
Functie	
Van instelling	

Aan (naam)	
Functie	

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de collega die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de genoemde medicijnen:

Datum	Handtekening

--

toestemmingsverklaring tot het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogen. 'medische handeling' op school bij:

Naam van het kind	
Geboortedatum	
Naam toestemming gevende ouder	
Telefoon thuis	
Telefoon werk vader	
Telefoon werk moeder	
GSM Vader	
GSM Moeder	
Naam huisarts	
Telefoon huisarts	
Naam specialist	
Telefoon specialist	
De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte	
Naam medicijnen	
Beschrijving van de ziekte waarvoor medische handeling op school noodzakelijk is	
Omschrijving van de medische handeling	
De medische handeling moet plaatsvinden op de volgende tijdstippen	
De medische handeling moet plaatsvinden in de volgende situatie	
De medische handeling moet plaatsvinden op de volgende manier	
Extra opmerkingen	
Bekwaamheidsverklaring aanwezig	Ja/nee. Bij nee is de school -niet akkoord- met het verzoek van de ouders.

INSTRUCTIE, CONTROLE MEDISCH HANDELEN

Naam van het kind	
Instructie gegeven door (naam)	
Functie	
Van (instelling)	
Op (datum)	
Aan (naam)	
Functie	
Ondertekening akkoord instructiegever	

VERKLARING BEKWAAM UITVOEREN VAN MEDISCHE HANDELINGEN

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling verklaart dat

Naam (personeelslid)	
Functie	
in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren. De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van	
Naam leerling	
Geboortedatum	
Omschrijving van de handeling	
Het uitvoeren van de handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:	
De medische handeling moet plaatsvinden op de volgende tijdstippen	
De medische handeling moet plaatsvinden in de volgende situatie	
De medische handeling moet plaatsvinden op de volgende manier	
Naam	

Functie	
Ondertekening voor akkoord door functionaris welke de bekwaamheidsverklaring uitreikt	
Ondertekening door Ouder (voor akkoord met het verrichten van de medische handeling door het daartoe bekwaam bevonden personeelslid)	